

DZIESMU UN DEJU SVĒTKU TRADĪCIJA MĀKSLINIECISKO KOLEKTĪVU IKDIENAS PRAKSĒS

Līga Vinogradova

Valsts pētījumu programmas “Habitus” zinātniskā asistente





Dziesmu svētki 2013. gadā. Foto: I.Znotiņš. Pieejams: http://www.km.gov.lv/lv/jaunumi/?news_id=6104

NEPĀRTRAUKTĪBA

**SIMBOLISKA
NOZĪME**

**TRADĪCIJAS
NESEĒJS**

TRADĪCIJA

LAIKS

MAINĪBA

**JAUNRADE,
INOVĀCIJAS
UN RADOŠUMS**

NEPĀRTRAUKTĪBA



MĀKSLINIECISKO KOLEKTĪVU IKDIENAS PRAKSES DZIESMU UN DEJU SVĒTKU STARPLAIKĀ

*Kāda ir dalībnieku motivācija ziedot savu brīvo laiku,
lai reizi 5 gados uzstātos Dziesmu un deju svētkos?*

Māksliniecisko kolektīvu ikdienas prakšu izpēte Dziesmu un deju svētku starplaikā (2016)

Mērķis: noskaidrot, kādas ir māksliniecisko kolektīvu ikdienas prakses un dalībnieku motivācijas Dziesmu un deju svētku starplaikā.

Pētnieciskā interese par sekojošiem kolektīviem:

- Koprepertuāra kolektīvi;
- Demogrāfiski atšķirīgas grupas un kvalitātes līmeņi.

METODOLOĢIJA

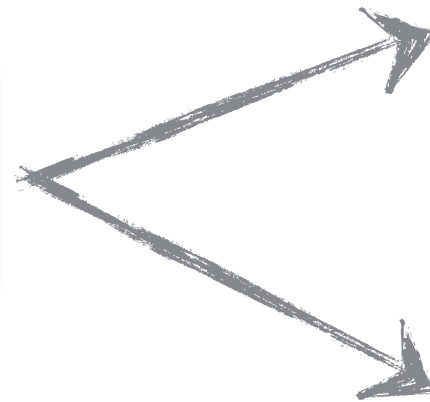
**VIZUĀLĀS PĒTNIECĪBAS
METODES**

+

DZILĀS INTERVIJAS

Novērojuma laikā
pētnieka radītu vizuālu
datu (fotogrāfiju)
analīze

Foto-izdibināšana (foto-
intervija) ar informantu
radītiem vizuāliem
datiem (fotogrāfijām)



PĒTĪJUMA DIZAINS

1.Kolektīva izvēle, priekšizpēte un iepazīšanās

2.Kolektīva novērošana un vizuālo datu (fotogrāfiju) iegūšana

3.Dziļās intervijas ar kolektīvu vadītājiem

4.Refleksīvo datu (fotogrāfiju) iegūšana no dalībniekiem

5.Foto-izdibināšana (foto-intervija)

6.Datu analīze

Datu vākšana: 2015.gada novembris - 2016.gada aprīlis.



IEGŪTIE DATI

14 mākslinieciskie kolektīvi



PĒC KOLEKTĪVA VEIDA

Deju kolektīvi - 5

Kori - 6

Pūtēju orķestris - 1

Koklētāju ansamblis - 1

Mazākumtautību kolektīvs - 1



PĒC ATRAŠANĀS VIETAS

Reģions - 7

Rīga - 6

Pierīga - 1



PĒC DALĪBNIEKU SASTĀVA

Skolēni - 1

Jaunieši - 6

Vidējā paaudze - 5

Seniori - 2



DZIESMU UN DEJU SVĒTKI

PAR TO SAPŅO VISI?

"Viennozīmīgi **visi tur vēlas** nokļūt."
/Vadītājs/

"Man viens no **sapņiem**
bija dejojot vai dziedāt
Dziesmu svētkos."
/Dalībnieks/

"Dziesmu svētki ir tas **kulminācijas punkts** un lielākā atskaite, lielākais notikums un **augstākais mērķis**, uz ko visi kolektīvi tiecas."
/Dalībnieks/

DZIESMU UN DEJU SVĒTKI

MĪTS PAR SKUDRIŅĀM

leguvumi no līdzdalības svētkos

Spilgtu emociju gūšana, ko nesniedz nekas cits (73%)

"Beidzamajos svētkos
pēdējā dejā, kad
jāuziet ar spoguļiem,
bija **asaras acīs**."

/Dalībnieks/



"Skatītāji pieceļas
kājās, dziedot "Saule,
Pērkons, Daugava",
"Gaismas pils", un
skudriņas skrien, un
viss ir forši..."

/Dalībnieks/



"Visi tev māj ar
rociņām, kad brauc
ar autobusu [...] tas
atbalsts, vienotība.
Svētki ir vajadzīgi
tautai."

/Dalībnieks/



DZIESMU UN DEJU SVĒTKI

PIEDZĪVOTĀ VILŠANĀS

"Es **esmu apvainojies** uz Deju svētkiem."
/Dalībnieks/

"Man bijis bērnu svētkos, ka meitene apgriežas un ne no kā ielej ūdeni sejā [...] Kaut kāda **minimāla kultūra tur varētu būt.**"
/Dalībnieks/



"Pirms biju nokļuvis Dziesmu svētkos, biju to iedomājies kaut kā foršāk. Biju dzirdējis pārāk daudz **pārromantizētu stāstu.**"
/Dalībnieks/

"Nē, **tik īpaši man viņi nav.** Viņi ir pietiekami bieži, lai nedomātu, ka tas ir kaut kas *super* ekskluzīvs."
/Vadītājs/

DZIESMU UN DEJU SVĒTKI

IKDIENAS NOZĪMĪBA

"Dziesmu un deju svētki ir
viens no pasākumiem."
/Dalībnieks/

"Tas nav mans galvenais
dzīves notikums, arī kā
kolektīvam mums **tas**
nav nekas svarīgs.
Svarīgāk realizēt savus
projektus un realizēt
savus mērķus".
/Dalībnieks/



"[Dziesmu svētki]
nevar būt pašmērķis.
[..] Man ir svarīgs viss,
kas notiek tajā
ikdienā. [..] Tas ir
starpposms, kas
motivē."
/Vadītājs/

BRĪVAIS LAIKS

DRAUGI

VESELTĪBA

HOBĪJI

MĒGIŅĀJUMU
PĒRĒSS

KONCERTI

ĢIMENE

MĀCTĪBAS

NAUDA

KARJERA

MĒĢINĀJUMI - ZIEDOŠANĀS



"Neērti teikt, bet
koris ir kaut kā
**prioritāte pār
visu**, tai skaitā
arī mācībām, ja
vien tie nav
kontroldarbi."

/Dalībnieks/

MOTIVĀCIJA APMEKLĒT MĒĢINĀJUMUS

IESPĒJA KOMUNICĒT UN SATIKT DOMUBIEDRUS

"Korī ir cilvēki, ar kuriem
iepazīsties, ir jautri parunāties,
iegūsti kontaktus visai dzīvei.
Savu praksi un **pirmo darbu**
dabūju caur to ar paziņām."

/Dalībnieks/

"Mums ir izveidojusies **stipra
draudzība**. Ja man kaut kas
notiks, zinu, ka varu piezvanīt
un man palīdzēs."

/Dalībnieks/



IKDIENAS DAŽĀDOŠANA, CĪŅA AR RUTĪNU

"Es laikam vienā lauciņā tikai nevarētu, tā **krāsainība un pretpēki**, piemēram, IT fakultāti pabeigt bez jebkādiem kolektīviem nav galīgi priekš manis, bet pilnīgā mākslinieka pasaulē un bohēmā ieslēgties arī nevarētu [..] tehniskajā pusē **bez radošuma** **nevar** iztikt, tad būsi visos rāmjos un viss - ārpusē neizkāpsi."

/Dalībnieks/



MOTIVĀCIJA APMEKLĒT MĒĢINĀJUMUS

ENERĢIJAS IEGŪŠANA

"Tu **saņem pozitīvismu** no visa kora [...] Tad aizej turpmākajās dienas gaitās, tu jūties kaut ko ieguvis, izdarījis, ieguvis milzum daudz enerģijas, man liekas, tas ir tas, kas daudzus cilvēkus notur korī, par spīti tam nogurumam."

/Dalībnieks/

"Man tā ir vieta, kur es **smeļos enerģiju.**"

/Vadītājs/



MOTIVĀCIJA APMEKLĒT MĒĢINĀJUMUS

IESPĒJA PAŠREALIZĒTIES, MĀKSLINIECISKI IZPAUSTIES

Iemesli dalībai kolektīvā

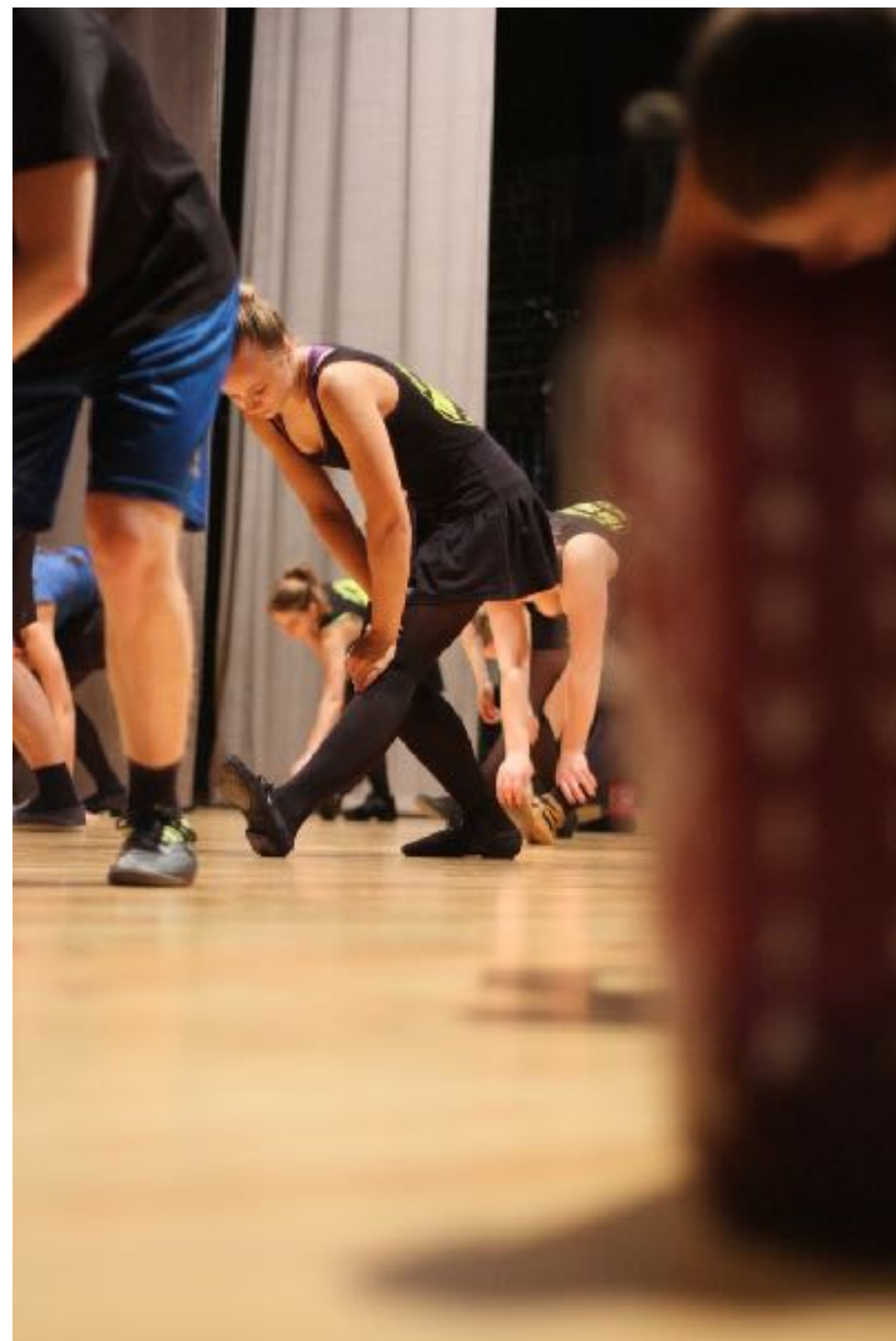
**Vēlem izpaust radošās spējas
un mākslinieciskās prasmes (47%)**

"Man pat **nevajag koncertus**, man
vienkārši **patīk nākt un dziedāt**, pēc
tam tāda laba sajūta."

/Dalībniece/

"Visu laiku ir gribējies dejot! Ne jau tikai
tāpēc, lai tiktu uz skatuves, bet
vienkārši patīk dejot. Tas pats
process, arī mēģinājumi un koncerti."

/Dalībniece/





MĒGINĀJUMU
PĒRPROCESS

KONCERTI

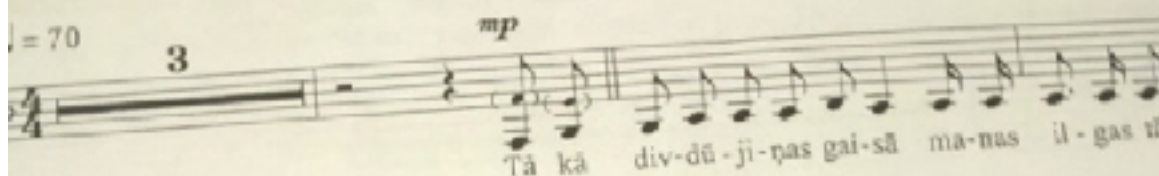
MOTIVĀCIJA PIEDALĪTIES KONCERTOS

NEAPRAKSTĀMAS SAJŪTAS

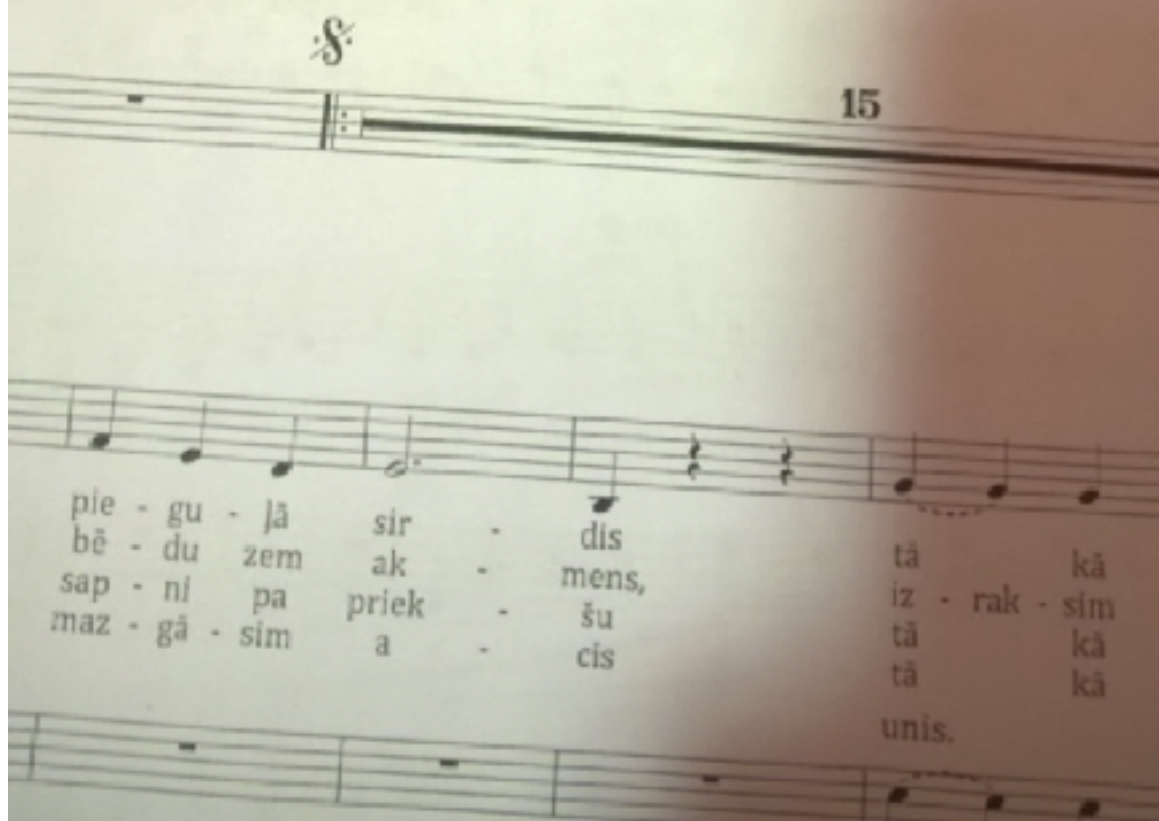
"Šis koncerts, kur dziesmas izpildīja, bija tas pirmais, kas radīja **iekšējās pacilājošās trīsuļojošās sajūtas**, kas rodas, dziedot lielā kopkorī, un šīs izjūtas īsti nepaķer dejojot. [..] **nevar aprakstīt sajūtas**, kuras rodas, kad nodzied "Dzimto valodu" un koris ir tas, kurš kliez "atkārtot"."

/Dalībnieks/

MANĀ SIRDĪ



PAŠI SKAISTĀKIE VĀRDI no mistērijas „Sapnis par mīlestību”





PATIESAS EMOCIJAS

"Kas ir dejot? Tas nozīmē, ka esi trenējies n-tās stundas un izsvīdis līdz spēku izsīkumam to **3 minūšu uz skatuves** dēļ.

Tu līdz vēlai naktij gludini blūzi, pin to vainagu un ceri, ka neko nesajauksi. Pēc tam tas **smaids**, kas ir uz skatuves, **dod atsvaru** tam visam. [...] tās ir sirds **emocijas**."

/Dalībnieks/

IZBRAUCIENI

LABDARĪBA

PASĒDĒŠANAS

BALLES

KOPTĪGA SVĒTKU
SVINĒŠANA

KOLEKTĪVA
TRADĪCIJAS

KONCERTI

IZBRAUCIENI

NOMETNES

LAIVU BRAUCIENI

SINĀJUMU

PROCES

NEFORMĀLĀS IKDIENAS PRAKSES

KOPĪBAS SAJŪTA

"Mums patīk visādas ekspedīcijas. Izdomājam, ka kaut kur laizām. **Tas ļoti saliedē**, jo mums vienam pārplīst riepas, domājam, kā risināsim situāciju."

/Dalībniece/

"Mums bija tāda jaunā dejotāja, kas teica "man likās, ka es tāda dīvaina, bet izrādās, jūs arī visi esat dīvaini, tātad **esmu īstajā vietā!**"

/Dalībnieks/



NEFORMĀLĀS IKDIENAS PRAKSES



"Vienu pēcpusdienu gatavojām eglītes, viena daļa nesa uz slimnīcu, veciem ļaudīm, kad pensionāri bija **asarām acīs**.

Kopā būšana vakarā, kad cepām piparkūkas un taisījām ornamentus...

Pēc tam tirgus, kad līdz 2 naktī bijām cepuši piparkūkas, un no rīta piķa melnā tumsā [...] mums bija zupa jāvāra. Tā tirgus diena man nesa tiešām tādas **emocijas** un **sirsnību**."

/Dalībnieks/



NEFORMĀLĀS IKDIENAS PRAKSES

RADOŠUMA UN IZKLAIDES BALANSS



"Bet tagad jau es tos grožus esmu palaidis vaļā. Tagad jau mums labi, ar humoru ņemamies. Es saprotu, ka mēs vairs nevaram būt uz pjedestāla. Tad vajag citu kaut ko izdomāt. Tāpēc mēs uztaisām pirmo daļu [kopmēģinājums, koncerts] un **otro daļu ar baļļu**. Lūdzu, tas ir tas, kas vajadzīgs. Kamēr esam dzīvi – tiešā vārda nozīmē!"

/Vadītājs/

DZIESMU UN DEJU SVĒTKI

